

I. A tényállás

A Megbízó igazolt jogi képviselője útján megbízással fordult az Iparjogvédelmi Szakértői Testülethez. Megbízó javára oltalom alatt áll a „Juhász” szóvédjegy, amelynek árujegyzékébe a 29. osztályba sorolt áruk tartoznak. A szóvédjegyet Megbízó a saját gyártású „Juhász pálcika” elnevezésű virsli termékkel kapcsolatban használja, amelynek importőre és magyarországi forgalmazója.

Megbízó tudomása szerint M cég megkezdte a „FINONIMO Juhász” virsli termékek Magyarországra történő behozatalát és különféle viszonteladókon keresztül történő forgalmazását. A „FINONIMO” színes ábrás védjegy bejelentésre került a Hivatalhoz, amely a védjegyet lajstromozta. A védjegy árujegyzéke a Nizzai Osztályozás 29. osztályába tartozó termékeket egy szűk körben (Húsipari termékek, ezen belül húskészítmények, vörösáruk, szárazáruk, töltelékáruk, baromfi és sertéshús termékek) tartalmazza. A „juhász” szó a „FINONIMO” színes ábrás védjegy mellett sem önmagában, sem összetett kapcsolatként nem szerepel.

II. Az Iparjogvédelmi Szakértői Testületnek feltett kérdések

Megbízó az Iparjogvédelmi Szakértői Testület (a továbbiakban: Szakértői Testület) állásfoglalását kérte az alábbi kérdések tekintetében.

1. M cég a szóvédjeggyel azonos megjelölést olyan árukkal kapcsolatosan használja, amelyek azonosak a szóvédjegy árujegyzékében szereplőkkel?
2. Összetéveszthető-e a szóvédjeggyel ellátott termék és a FINONIMO juhász virsli termék egymással a megjelölés és a védjegy azonossága vagy hasonlósága miatt, tekintettel az elnevezés és az áruosztályok azonosságára?

A megbízás alapján a szakértői vizsgálat tárgya a következő:

- Megbízó „Juhász” szóvédjegyének árujegyzékébe tartozó termékekkel azonosak, illetőleg azokhoz hasonlóak-e M cég által használt megjelöléssel forgalmazott termékek?
- M cég által forgalmazott juhász virsli terméken található megjelölés összetéveszthető-e Megbízó „Juhász” védjegyével, a megjelölés és a védjegy azonossága vagy hasonlósága, valamint az érintett áruk azonossága vagy hasonlósága miatt?

III. A Szakértői Testület eljárása

1. A Szakértői Testület az Iparjogvédelmi Szakértői Testület szervezetéről és működéséről szóló 270/2002. (XII. 20.) Korm. rendelet (a továbbiakban: Rendelet) által meghatározott feladatkörben, valamint szervezeti és eljárási rendben, a tényállásra irányadó jogszabályok, így elsősorban a védjegyek és a földrajzi árujelzők oltalmáról szóló 1997. évi XI. törvény (a továbbiakban: Vt.), valamint a tisztességtelen piaci magatartásról és a versenykorlátozásról szóló 1996. évi LVII. törvény (a továbbiakban: Tpv.) vonatkozó rendelkezései alapján alakította ki az alábbiakban kifejtésre kerülő álláspontját.

2. A jelen szakértői vélemény megállapításai és következtetései a Megbízó által ismertetett tényálláson és a Szakértői Testület rendelkezésére bocsátott dokumentumokból megismerhető tényeken alapulnak, és csak erre a tényállásra nézve helytállóak.

3. Ez a szakértői vélemény az ügyben eljáró hatóságokat nem köti.

IV. A Szakértői Testület álláspontja

1. A Szakértői Testület elsőként azt vizsgálta meg, hogy a Megbízó által ismertetett tényállás, továbbá a rendelkezésre álló dokumentumok elegendő információt tartalmaznak-e a feltett kérdések megválaszolásához.

2. Megbízó a következő mellékleteket nyújtotta be a Szakértői Testülethez:

Ügyvédi meghatalmazás;

Megbízó által forgalmazott „Juhász pálcika” termék csomagolásának fényképe;

A „Juhász” védjegynek a Hivatal online adatbázisából nyomtatott adatlapja;

M cég által forgalmazott „FINONIMO juhász” névvel forgalmazott termék csomagolásának fényképe.

3. A Szakértői Testület megállapította, hogy a Megbízó által előadottak, valamint a mellékelt dokumentumok alapján a feltett kérdések megválaszolhatók.

A megbízás első kérdése:

M cég a szövédjeggyel azonos megjelölést olyan árukkal kapcsolatosan használja, amelyek azonosak a szövédjegy árujegyzékében szereplőkkel?

A feltett kérdés megválaszolásához elsőként a Megbízó védjegyének oltalmi körét kell áttekinteni.

Megbízó javára oltalom alatt áll a „Juhász” szövédjegy. A védjegy árujegyzékébe a Nizzai Osztályozás 29. osztályába sorolt „*Friss és fagyasztott marha-, sertés- és baromfi-hús; hústermékek teljes választéka, főként vagdalt hús, hentesáruk, főtt termékek, fermentált szalámik penészbevonattal vagy anélkül, sonka, nem hőkezelt húsok, füstölt húsok; tartósított hústermékek, főként előkészített konzervelemek, húskonzerv, pástétomkonzerv, sonkakonzerv, kolbászkonzerv, virslikonzerv; kolbász, virsli*” termékek tartoznak.

A Szakértői Testület részére rendelkezésre bocsátott, M cég által forgalmazott „FINONIMO juhász” névvel forgalmazott termék csomagolásának fényképe egy virsli termék csomagolását ábrázolja, amelyen felül megjelenik a „Finonimo Juhász virsli”, egy keretbe illesztett sötét háttérrel az „abc szuper” és alább egy hullámos kialakítású, szintén sötét háttérű részben a „Finonimo” felirat. A csomagolás továbbá a virsli termékek ábrázolását tartalmazza a gyártó és a termék fogyasztói árának feltüntetésével.

M cég által forgalmazott „FINONIMO juhász” névvel forgalmazott termék csomagolásának fényképe és Megbízó szövédjegye oltalmi körének elemzése során megállapítható, hogy M cég virsli termékkel kapcsolatban használja a „Juhász” szövédjegyet, amely azonos a Megbízó szövédjegyének árujegyzékébe tartozó virsli termékkel. A Szakértői Testület a megjelölések azonosságának, illetve hasonlóságának, továbbá az áruhasonlóságnak a kérdéskörét a Megbízó második kérdésére adott válaszában elemzi.

A megbízás második kérdése:

Összetéveszthető-e a szóvédjeggyel ellátott termék és a FINONIMO juhász virsli termék egymással a megjelölés és a védjegy azonossága vagy hasonlósága miatt, tekintettel az elnevezés és az áruosztályok azonosságára?

A feltett kérdés megválaszolásához elsőként a védjegyoltalomból eredő jogok tartalmát kell megvizsgálni.

A Vt. 12. §-ának (1) bekezdése szerint a védjegyoltalom alapján a védjegyjogosultnak kizárólagos joga van a védjegy használatára.

A Vt. 12. §-ának (2) bekezdése szerint a kizárólagos használati jog alapján a védjegyjogosult bárkivel szemben felléphet, aki az engedélye nélkül gazdasági tevékenység körében használ

- a) a védjeggyel azonos megjelölést olyan árukkal, illetve szolgáltatásokkal kapcsolatban, amelyek azonosak a védjegy árujegyzékében szereplőkkel;
- b) olyan megjelölést, amelyet a fogyasztók a védjeggyel összetéveszthetnek a megjelölés és a védjegy azonossága vagy hasonlósága, valamint az érintett áruk, illetve szolgáltatások azonossága vagy hasonlósága miatt; vagy
- c) a védjeggyel azonos vagy ahhoz hasonló megjelölést a védjegy árujegyzékében szereplőkkel nem azonos vagy azokhoz nem hasonló árukkal, illetve szolgáltatásokkal kapcsolatban, feltéve, hogy a védjegy belföldön jó hírnevet élvez, és a megjelölés alapos ok nélkül történő használata sértené vagy tisztességtelenül kihasználná a védjegy megkülönböztető képességét vagy jó hírnevét.

A Vt. 12. §-ának (3) bekezdése szerint a (2) bekezdésben szabályozott feltételek megvalósulása esetén tilos különösen

- a) a megjelölés elhelyezése az árun vagy csomagolásán;
- b) a megjelölést hordozó áru forgalomba hozatala, eladásra való felkínálása, valamint forgalomba hozatal céljából történő raktáron tartása;
- c) szolgáltatás nyújtása vagy annak felajánlása a megjelölés alatt;
- d) a megjelölést hordozó áruknak az országba történő behozatala vagy onnét történő kivitele;
- e) a megjelölés használata az üzleti levelezésben vagy a reklámozásban.

A Vt. 27. §-ának (1) bekezdése szerint védjegybitorlást követ el, aki a 12. §-ban foglalt rendelkezések megsértésével a védjegyet jogosulatlanul használja.

A védjegyjogi összetéveszthetőségről a Vt. 4. §-a (1) bekezdésének b) pontja, valamint a Vt. 4. §-ának (4) bekezdése tartalmaz rendelkezéseket.

A Vt. 4. §-a (1) bekezdésének b) pontja szerint nem részesülhet védjegyoltalomban a megjelölés, amelyet a fogyasztók összetéveszthetnek a korábbi védjeggyel a megjelölés és a védjegy azonossága vagy hasonlósága, valamint az érintett áruk, illetve szolgáltatások azonossága vagy hasonlósága miatt.

Az idézett jogszabályhelyek alapján megállapítható, hogy a védjegyjogosult az oltalom alapján nem csupán a védjeggyel azonos megjelölés használatával szemben léphet fel, hanem az olyan esetekben is érvényesítheti e jogait, amikor az engedélye nélkül történő használat a védjeggyéhez képest az összetéveszthetőség hasonló megjelölésre nézve valósul meg.

Az összetéveszthetőségig való hasonlóság vizsgálatát az Európai Bíróság C-39/97 számú Canon ügyben hozott előzetes döntéshozatali eljárásban hozott ítélete szerint a fogyasztóra gyakorolt összbenyomás alapján kell elvégezni. A vizsgálat során ki kell térni arra, hogy a védjegyek vizuálisan, fonetikusán, illetve konceptuálisan mennyire hasonlók, és ez a hasonlóság eléri-e az összetéveszthetőség szintjét. Az összetéveszthetőség kérdésének elbírálásánál a védjegyek domináns elemeit kell összevetni egymással, és ennek során figyelembe kell venni az adott esetben relevánsnak tekinthető fogyasztói kört is, valamint a megjelölések megkülönböztető képességének fokát.

Az Európai Bíróság C-432/97. számú Lloyd ügyben hozott döntése rámutat arra, hogy az átlagfogyasztónak ritkán nyílik alkalma a védjegyek közvetlen összehasonlítására, ezért az emlékezetében élő pontatlan képre, információra támaszkodik. Mindezek mellett tekintettel kell lenni arra is, hogy a fogyasztói figyelem szintje függ az érintett áruk és szolgáltatások típusától.

Az összetéveszthetőség megállapításához továbbá a védjegyek árujegyzéke között is azonosságnak vagy legalább hasonlóságnak kell fennállnia. Az összetéveszthetőség vizsgálata során ezért az árujegyzékek összevetését is el kell végezni. Az árujegyzék vizsgálatánál nem csak azt kell vizsgálni, hogy a védjegyek árujegyzékébe tartozó termékek illetve szolgáltatások azonos osztályba vannak-e sorolva, hanem felhasználási, rendeltetési szempontból való hasonlóságukat is vizsgálni kell.

Az árujegyzékek vizsgálata során a Szakértői Testület az Európai Bíróság C-39/97. számú CANON-ügyben hozott döntésére is támaszkodik, amelynek 23. bekezdése szerint a hasonlóság megítélésakor az adott áruk és szolgáltatások valamennyi releváns jellemzőjét figyelembe kell venni. Különös jelentőséggel bír e körben azok természete, a végfogyasztók köre, a használatuk módja, valamint az, hogy az összevetett áruk, szolgáltatások a piacon egymással versenyeznek-e, esetleg egymást kiegészítik.

Bár a jelen ügyben Megbízó nem elsősorban a megbízásban hivatkozott két védjegy összetéveszthetőségének tárgyában kért állásfoglalást, a hivatkozott törvényhelyek kapcsán kialakított gyakorlat és szempontrendszer a termékek összetéveszthetőségének vizsgálata kapcsán is megfelelően alkalmazható.

M cég javára oltalom alatt áll a „FINONIMO” színes ábrás védjegy. A védjegy árujegyzéke a Nizzai Osztályozás 16. osztályába tartozó *„Papírból és kartonból készült csomagolóanyagok, csomagolásra szolgáló műanyagok”* termékeket, illetve a 29. osztályába tartozó termékeket egy szűk körben *„Húsipari termékek, ezen belül húskészítmények, vörösáruk, szárazáruk, töltelékáruk, baromfi és sertéshús termékek”* tartalmazza.

Elsőként az oltalom alatt álló védjegyeket összevetve az állapítható meg, hogy a Megbízó korábbi elsőbbségű „Juhász” szóvédjegye és M cég későbbi elsőbbségű „FINONIMO” színes ábrás védjegye semmiféle közös elemet nem tartalmaz. A színes ábrás védjegy a színek kombinációja, a húsipari termékek jellegzetes ábrázolása, továbbá a védjegy domináns elemének tekinthető, hullámos zöld háttérben elhelyezkedő „Finonimo” felirat mellett nem tartalmazza a „juhász” szót, illetve a „juhász” szó semmilyen összetett szókapcsolatként nem található meg színes ábrás védjegyen, továbbá az nem tartalmaz olyan utalást, amely révén akár fonetikai, vizuális vagy jelentéstartalmi szempontból felmerülne, hogy bármiféle kapcsolatban állna a Megbízó szóvédjegyével. Megállapítható tehát, hogy bár az árujegyzékek között – különösen a 29. osztály tekintetében – részben egyezés, illetve magas fokú hasonlóság áll fenn,

a megjelölések különbözősége okán a védjegyek összetéveszthetőségének veszélye nem merül fel.

A termékek megjelenésének vizsgálata körében, a termékekről készült fényképek alapján megállapítható, hogy a Megbízó által alkalmazott csomagoláson a címke középső részén a javára oltalom alatt álló „Juhász” szóvédjegy jelenik meg jellegzetes írásmóddal. E fölött a „Kostelecké uzeniny” felirat és egy virslit fogyasztó férfi fejének ábrázolása jelenik meg, alatta pedig a termék csomagolásán a „pálcika” szó helyezkedik el egy sötét színű, a csomagoláson keresztbe futó szalagon.

M cég terméke ehhez képest egy virsli termék csomagolását ábrázolja, amelyen felül megjelenik a „Finonimo Juhász virsli”, egy keretbe illesztett sötét háttérrel az „abc szuper” és alább egy hullámos kialakítású, szintén sötét háttérű részben a „Finonimo” felirat. A csomagolás továbbá a virsli termékek ábrázolását tartalmazza a gyártó és a termék fogyasztói árának feltüntetésével.

A termékeket összevetve arra a következtetésre lehet jutni, hogy habár a két termék csomagolása az ábrák elemeinek kialakítása és az alkalmazott feliratok révén mutat eltéréseket, a Megbízó által forgalmazott termék csomagolásának domináns elemét képezi a „Juhász” szó, amely ugyan eltérő írásmóddal, de egy az egyben megjelenik M cég termékének a csomagolásán. A termékek között így az összetéveszthetőség veszélye fennáll, mivel a két termék rendeltetése, fogyasztói köre azonosnak tekinthető és az is vélelmezhető, hogy az összevetett áruk a piacon versenyeznek egymással, ezért a fogyasztók alappal feltételezhetik, hogy a két termék előállítója ugyanaz a cég.

Önmagában az a körülmény, hogy M cég a színes ábrás védjegye egyes elemeinek a használatával forgalmazza a terméket, és a Megbízó javára védjegyoltalom alatt álló „Juhász” szót a „Finonimo” megjelöléssel kombináltan használja, nem változtat a helyzet megítélésén. A „Juhász” szó ugyanis nem a termék fajtájának a megjelölése, hanem önálló, megkülönböztető képességgel rendelkező védjegy, így M cég arra sem hivatkozhat, hogy a saját védjegye mellett csupán a termék fajtájára utaló megjelölést használ.

Hangsúlyozni kell, hogy a termékek csomagolásán látható, megkülönböztető képességgel nem bíró ábrás kialakítás ugyan általában a védjegyoltalom részét képezheti, tekintve azonban, hogy a védjegyoltalomból fakadó kizárólagos használati jog a megjelölés összességére vonatkozik, az alapján a védjegyjogosult nem tilthat el más piaci szereplőket megkülönböztető jelleggel nem rendelkező elemek használatától.

Összességében megállapítható tehát, hogy M cég azzal, hogy az általa forgalmazott, a Megbízó védjegyének árujegyzékébe tartozókkal azonos, részben hasonló termékeivel kapcsolatban a Megbízó „Juhász” szóvédjegyét tüntette fel, a Vt. 27. §-ának (1) bekezdése szerint – a Vt. 12. §-a (3) bekezdésének a) és b) pontjaiban foglaltak alapján – jogosulatlanul használta a Megbízó védjegyét, ezért védjegybitorlást követhetett el.

dr. Gonda Imre
az eljáró tanács elnöke

dr. Csiky Péter
az eljáró tanács előadó tagja

dr. Cserhátiné dr. Füzesi Krisztina

az eljáró tanács szavazó tagja